

CHAIRMANSHIP OF ESTONIA
Council of Europe
May–November 2016
PRÉSIDENCE DE L'ESTONIE
Conseil de l'Europe

Inimene › Õigus ‹ Maailm

Eesti 34
õigusteadlaste
päevad

Kolmapäev, 12. oktoober

19.30–22.00 Välisministeeriumi tervitusõhtu (EÜSi maja, Jaan Tõnissoni 1)

Neljapäev, 13. oktoober

9.00–10.00 Hommikukohv
(Vanemuise kontserdimaja, ukсед avatakse kell 8.30)

Plenaaristung

(Vanemuise kontserdimaja, ingliskeelsete ettekannete sünkroontõlge, veebiülekanne)

10.00–10.20 Avamine/väitlus „Kas vabaduse piiramine julgeoleku kaalutlusel on õigustatud?“

(väitlusklubi SpeakSmart koolitajad)

Irene Kull, Tartu Ülikooli tsiviilõiguse professor, Eesti Akadeemilise Õigusteaduse Seltsi esimees

Jüri Heinla, Eesti Juristide Liidu tegevpresident

Kas rahvusvaheline õigus loeb?

Väitlusjuht: **Lauri Mälksoo**, akadeemik, Tartu Ülikooli rahvusvahelise õiguse professor

10.20–12.00 Esinejad: **Marina Kaljurand**; **Marie Jacobsson**, Rootsia Välisministeerium, Rahvusvahelise Õiguse Komisjoni (ILC) liige; **Rein Müllerson**, Tallinna Ülikooli rahvusvahelise õiguse ja poliitika juhtivteadur; **Cuno Tarfusser** (ICC); **Peter Tomka**, ICJ kohtunik, Slovakkia

12.00–12.30 Kohvipaus

Inimõigused – olukord ja areng Eestis

Väitlusjuht: **Uno Lõhmus**, Tartu Ülikooli külalisprofessor

12.30–14.00 Esinejad: **Aino Lepik von Wirén**, Välisministeeriumi Euroopa ja Atlandi-ülese koostöö osakonna peadirektor; PhD **Rait Maruste**, Riigikogu liige; LLM **Madis Ernits**, Tartu Ringkonnakohtu kohtunik, Tartu Ülikooli õigusteaduskonna doktorant; **Paul Keres**, advokaadibüroo Glikman Alvin & Partnerid vandeadvokaat

14.00–15.00 Lõuna, osalejate siirdumine sektsioonidesse

NB! Julgeoleku ja rahvusvahelise õiguse sektsiooni osalejatele lõuna Vanemuise kontserdimajas, töötamise ja ettevõtluse ning õigusajaloo sektsiooni osalejatele Dorpati konverentsikeskuses!

Julgeolek I. Julgeolekuargument põhiõiguste piiramisel

(Vanemuise kontserdimaja, veebiülekanne)

Väitlusjuht: **Heili Sepp**, õiguskantsleri nõunik-osakonnajuhataja, Tartu Ülikooli õigusteaduskonna doktorant

15.00-16.30 Ajaloodoktor **Ivo Juurvee**, Sisekaitseakadeemia sisejulgeoleku instituudi juhataja
Võimalikest õppetundidest 1918-1940
LLM **Madis Ernits**, Tartu Ringkonnakohtu kohtunik, Tartu Ülikooli õigusteaduskonna doktorant
Julgeolek ja põhiõigused
PhD **Arnold Sinisalu**, Kaitsepolitsei ameti peadirektor
Julgeolek kui põhiõiguste tagamise eeldus

16.30-16.50 Kohvipaus

Julgeolek II. Teave kui relv sise- ja välisjulgeolekus

(Vanemuise kontserdimaja, veebiülekanne)

Väitlusjuht: **Janek Luts**, Õiguskantsleri Kantselei kommunikatsioonijuht

16.50-18.00 MA (National Defense University, USA) **Mikk Marran**, Teabeameti peadirektor
Jõuametnikkonna vaade
MA (King's College, London) **Merle Maigre**, Vabariigi Presidendi julgeolekunõunik
Agressiooni defineerimine julgeolekukonfliktis
MA (US Army War College, USA) **Taimar Peterkop**, Riigi Infosüsteemi Ameti peadirektor
Õigus ja infosüsteemid

Töötamine ja ettevõtlus I. Töötaja ja tööandja omavahelise suhte muutumine

(Dorpati konverentsikeskus: Struve I ja II saal, veebiülekanne)

Väitlusjuht: **Indrek Niklus**, Justiitsministeeriumi eraõiguse talituse juhataja

15.00-16.30 **Gaabriel Tavits**, Tartu Ülikooli sotsiaalõiguse professor
Kui paindlikuks saab töösuhete õiguslikku reguleerimist muuta?
Peep Peterson, Eesti Ametiühingute Keskliidu esimees
Muutuv tööturg ja töötajate ootused õiguskorrale
Karin Madisson, advokaadibüroo SORAINEN partner ja vandeadvokaat, Eesti Advokatuuri äriõiguskomisjoni juht
Narva tehasetöötajast Skype'i programmeerijani. Moodsa töösuhete uued vormid ja takistused Eestis

16.30-16.50 Kohvipaus

Töötamine ja ettevõtlus II. Töösuhete tulevik. Riigi sekkumise vajadus töösuhetesse ja töökonfliktidesse

(Dorpati konverentsikeskus: Struve I ja II saal, veebiülekanne)

Väitlusjuht: **Tiina Saar-Veelma**, *Proexperdi personalijuht ja tööõnne uurija*

16.50–18.00 **Annika Uudelepp**, *Praxise kauaaegne juht*
Kas käia ajaga kaasas või jääda ajale jalgu? Tulevikutöö on juba tänane reaalsus

Meeli Miidla-Vanatalu, *Tööinspektsiooni peadirektori asetäitja töösuhete järelevalve ja õiguse alal*

Moodsad töösuhted ja töötingimuste järelevalve

Egle Käärats, *Sotsiaalministeeriumi tööala asekanstler*

Paindlikud töösuhted. Millises suunas tasub painutada?

Rahvusvaheline humanitaarõigus

(Tartu Ülikooli aula)

Väitlusjuht: *Mag. iur.* **Andres Parmas**, *Tartu Ülikooli karistusõiguse lektor*

15.00–16.30 *Dr. iur.* **René Värk**, *Tartu Ülikooli rahvusvahelise õiguse dotsent*
Tänapäevaste relvakonfliktide määratlemise keerukus

Kalle Kirss, *Kaitseministeeriumi õigusosakonna juhataja asetäitja*
Kinnipidamine mitterahvusvahelistes relvakonfliktides

Olavi Jänes, *Balti Kaitsekolledži õigusnõunik*

Tsiviilisikute vahetu osalemine vaenutegevuses ehk mis asjaoludel saab tsiviilisikust legaalne sihtmärk

Madis Vainomaa, *sõltumatu ekspert (inimõigused ja haavatavad grupid)*

Inimõiguste kaitsjate roll õigusrikkumiste dokumenteerimisel relvakonflikti käigus

16.30–16.50 Kohvipaus

Rahvusvaheline kriminaalõigus

(Tartu Ülikooli aula)

Väitlusjuht: *Dr. iur.* **René Värk**, *Tartu Ülikooli rahvusvahelise õiguse dotsent*

16.50–18.00 *Mag. iur.* **Andres Parmas**, *Tallinna Ringkonnakohtu kohtunik, Tartu Ülikooli õigusteaduskonna karistusõiguse lektor*
Kriminaalõiguse võimaluste piirid

Tiina Intelmann, *endine Rahvusvahelise Kriminaalkohtu liikmesriikide assamblee president*

Rahvusvaheline Kriminaalkohus ja muutuv maailmapoliitika

Eerik Heldna, *Kaitsepolitseiameti peadirektori asetäitja*

Võõrvõitlejad ja karistusseadustiku rakendamine

Õigusajalugu. Inimene ja võim

(Dorpati konverentsikeskus: Baeri saal, veebiülekanne)

Väitlusjuht: **Marju Luts-Sootak**, Tartu Ülikooli õiguse ajaloo professor

15.00–16.30 *Dr. iur. **Hesi Siimets-Gross**, Tartu Ülikooli õiguse ajaloo ja Rooma õiguse dotsent, Euroopa Kohtu keelejurist*

Marelle Leppik, advokaadibüroo LMP advokaat, Tartu Ülikooli doktorant
Vene impeeriumi 1906. a konstitutsioon – esimene põhiõigusdokument
Eesti ajaloos?

Ken Ird, Tartu Ülikooli ajaloo- ja arheoloogia instituudi doktorant
Vana vali Rootsi aeg ja Venemaa inimlik paleus? Surmanuhtlusest
Läänemere provintside kohtutes XVIII sajandil

*Dr. phil. **Andres Andresen**, Tartu Ülikooli Eesti uusaja ajaloo dotsent*
Kaitseliit – riigivõimu teostamine vabatahtlikkuse printsiibil

16.30–16.50 Kohvipaus

16.50–18.00 **Marju Luts-Sootak**, Tartu Ülikooli õiguse ajaloo professor
Üldpõhimõtted ja -klauslid Eesti Vabariigi tsiviilseadustiku projektides
(1925-1940) - üksikisiku või kollektiivi huvides?

*Mag. iur. **Hannes Vallikivi**, Eesti Advokatuuri esimees, advokaadibüroo Derling
juhtivpartner*

Poliitilised protsessid Eesti Vabariigis 1930ndate alguses

*Dr. iur. **Priidu Pärna**, Tallinna notar*

Ajalooliste võimude arhitektuurilised ja ikonograafilised väljendused
Eestis

20.00

Pidulik õhtu

(Eesti Rahva Muuseum: ukсед avanevad kell 19.30 ja sulguvad kell 23.00)

Reede, 14. oktoober

Julgeolek III. Laiapõhjaline riigikaitse

(Tartu Ülikooli aula, veebiülekanne)

Väitlusjuht: *Mag. iur. **Mari-Liis Pöder-Korjagina**, Rahvusvahelise Sõjaõiguse ja
Riigikaitseõiguse Fondi esimees, Eesti Reservohvitseride Kogu juristide sektsiooni
esimees*

9.30–11.00 **MA Jonatan Vsevirov**, Kaitseministeeriumi kantsler
Eesti kaitselahend

Taavi Veskimägi, Eesti Kaitsetööstuse Liit

Kaitsetööstuse roll kaitsevalmiduse tagamisel

*MD, PhD **Tiit Meren**, kirurg, Taastava Kirurgia Kliinik, Eesti Reservohvitseride
Kogu*

Kuidas vabatahtlik reservohvitser, töötades tervishoiu maastiku
tsiviilsektoris, saab pakkuda Eesti laiapindsele riigikaitsele
lisavõimekust

11.00–11.30 Kohvipaus

Julgeolek IV. Haldusmenetluse ja süüteomenetluse piirid julgeoleku kontekstis

(Tartu Ülikooli aula, veebiülekanne)

Väitlusjuht: **Inna Ombler**, riigiprokurör

11.30–13.00 LLM **Norman Aas**, Justiitsministeeriumi kantsler
Avaliku korra preventiivne ja repressiivne kaitse – õiguspoliitiline perspektiiv
Kristjan Siigur, Tallinna Halduskohtu esimees
Vaadates vaatajaid: varjatud teabehange kui igaühe õiguste kaitse viis ning selle kontrollimehhanismid
Mag. iur. Martin Triipan, Raidla Ellex advokaadibüroo vandeadvokaat ja partner
Julgeolekuasutuste poolt teabe kogumine ja kasutamine. Õiguste kaitse elastsus ja selle piirid

Jagamismajandus I. Jagamismajandus kui ettevõtluse tulevik

(Dorpati konverentsikeskus: Struve I ja II saal, veebiülekanne)

Väitlusjuht: **Juhan Lepasaar**, Euroopa Komisjoni asepresidendi Andrus Ansipi kabinetiülem

9.30–11.00 LLM **Kilvar Kessler**, Finantsinspektsiooni juhatuse esimees
Jagamismajandus finantssektoris: kas vana lugu uues kuues?
Andres Sooniste, Tarbijakaitseameti peadirektor
Jaga ja vastuta?
Dmitri Jegorov, Rahandusministeeriumi maksu- ja tollipoliitika asekanstler
Maksud ja jagamismajandus: kas täielik selgus vs. midagi ei jaga?
Kaidi Ruusalepp, Funderbeami asutaja ja juht, Tallinna börsi endine juht, digitaalalkirja seaduse üks autoritest
Häkkides paragrahve. Jagamismajandaja teekond

11.00–11.30 Kohvipaus

11.15–11.30 Raamatuesitlus: *Võlaõigusseadus I. Kommenteeritud väljaanne*

Jagamismajandus II. Jagamisteenuse osalised, nende õigused ja kohustused

(Dorpati konverentsikeskus: Struve I ja II saal, veebiülekanne)

Väitlusjuht: **Küllike Jürimäe**, Euroopa Kohtu kohtunik

11.30–13.00 **Karin Sein**, Tartu Ülikooli tsiviilõiguse professor, eraõiguse osakonna juhataja asetäitja
Müüja, platvormipidaja ja tarbija vahelised õigussuhted ja neile kohaldatav õigus
Urmas Volens, Tartu Ülikooli tsiviilprotsessi dotsent, advokaadibüroo Nove vandeadvokaat ja partner

Ühisrahasutus: lepinguliste suhete mudelid, tagatised, riskid

Villu Köve, riigikohtunik, Tartu Ülikooli tsiviilõiguse dotsent

Kellelt, kus ja kuidas midagi nõuda, kui jagatud või vahendatud kaup või teenus ootustele ei vasta või kui vahendatud laenu ei tagastata?

Rahvusvaheline õigus III. Rahvusvahelise õiguse areng ja küberruum

(Dorpati konverentsikeskus: Baeri saal, veebiülekanne)

Väitlusjuht: **Peter Pedak**, Välisministeeriumi rahvusvahelise õiguse büroo direktor

9.30–11.00

Erki Kodar, Kaitseministeeriumi õigus- ja haldusküsimuste asekanstler

Riiklik julgeolek, küberruum ja rahvusvaheline õigus – kas ühilduvad või ühildamatud mõisted?

Dr **Katrin Nyman-Metcalf**, Tallinna Tehnikaülikooli õiguse instituudi tehnoloogiaõiguse õppetooli juhataja, professor, e-Riigi Akadeemia uuringute juht
Küberruumi kasutamine rahumeelsetel eesmärkidel: mida õppida kosmosest?

Dr. iur. **Eneken Tikk-Ringas**, Rahvusvahelise Strateegiauringute Instituudi (International Institute for Strategic Studies) teadur, Tartu Ülikooli IT-õiguse külalislektor
Kuidas on tehnoloogia areng mõjutanud riikide suhteid ja rahvusvahelise õiguse kohaldamist?

Liis Vihul, NATO küberkaitsekoostöö keskuse teadur

Rahvusvahelise õiguse kohaldamine küberrünnete. „Tallinna käsiraamatu“ olulisimad järeldused

11.00–11.30

Kohvipaus

Rahvusvaheline õigus IV. Inimõiguste universaalsuse teoreetilised ja praktilised proovikivid

(Dorpati konverentsikeskus: Baeri saal, veebiülekanne)

Väitlusjuht: *Dr. iur.* **Mart Susi**, Tallinna Ülikooli inimõiguste dotsent

11.30–13.00

Mari Amos, ÜRO piinamisvastase alamkomitee liige

Keskkonna mõju inimõiguste tagamise hindamisele

PhD **Merilin Kiviorg**, Tartu Ülikooli rahvusvahelise õiguse vanemteadur

Narratiivi muutus: kas inimõigused teelahkmed?

Peeter Roosma, riigikohtunik

Institutsionaalne mitmekesisus inimõiguste universaalsuse teenistuses?

Dr. iur. **Mart Susi**, Tallinna Ülikooli inimõiguste dotsent

Kas inimõiguste ajajärk on lõppemas?

13.00–14.00

Lõuna (Dorpati konverentsikeskus)

Lõppistung. Euroopa Inimõiguste Kohus ja Eesti õigus: kas monoloog või dialoog?

(Dorpati konverentsikeskus: Struve I ja II saal, sünkroontõlge, veebiülekanne)

Väitlusjuht: **Julia Laffranque**, Euroopa Inimõiguste Kohtu kohtunik, teise sektsiooni asepresident, Tartu Ülikooli külalisprofessor

14.05–14.50 **Guido Raimondi**, Euroopa Inimõiguste Kohtu president
Euroopa Inimõiguste Kohtu lahendite õiguslik väärtus

Järgnevas poodiumidiskussioonis osalevad: **Maris Kuurberg**, Eesti Vabariigi valitsuse esindaja Euroopa Inimõiguste Kohtus, **Julia Laffranque**, Euroopa Inimõiguste Kohtu kohtunik, teise sektsiooni asepresident, Tartu Ülikooli külalisprofessor; **Andres Herkel**, Riigikogu liige; **Priit Pikamäe**, Riigikohtu esimees; **Guido Raimondi**, Euroopa Inimõiguste Kohtu president, **Hannes Vallikivi**, Eesti Advokatuuri esimees

Käsitletavad teemad:

- Eesti peale esitatud kaebused Euroopa Inimõiguste Kohtus. Mis on olnud läbi aegade kõige populaarsemad teemad ja millistes küsimustes on leitud kõige rohkem rikkumisi? Kuidas täidesaatev võim rakendab oma igapäevases tegevuses Euroopa Inimõiguste Kohtu lahendeid, kuidas Eesti kohta tehtud otsuseid täidetakse? (**Maris Kuurberg**)
- Kas ja kuidas ning millised Eesti kohta tehtud lahendid on mõjutanud Euroopa Inimõiguste Kohtu üldist praktikat? Kuidas kajastuvad Eesti inimene, tema õigused ja probleemid üleeuroopalises kontekstis? (**Julia Laffranque**)
- Kuivõrd toetatakse riigisiseses kohtumenetluses ja lahendites Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikale, millised on Eesti kohtunike lootused ja ootused seoses koostööga Euroopa Inimõiguste Kohtuga? (**Priit Pikamäe**)
- Millised on Euroopa Inimõiguste Kohtu tulevikuväljavaated? Kuidas näeb praktikas välja lähimuse põhimõtte ja kaalutusõiguse kohaldamine? (**Guido Raimondi**)
- Millisena paistab Euroopa Inimõiguste Kohus kaebajatele ja nende esindajatele: kas ligipääsmatu kindluse või Euroopa südametunnistuse ja viimase lootusena? (**Hannes Vallikivi**)

16.00 **Lõpetamine**